

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.8.46>

Оксана Васильченко,
докт. юрид. наук, професор,
професор кафедри конституційного права
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ КАНДИДАТА ЮРИДИЧНИХ НАУК, ЗДОБУВАЧА КАФЕДРИ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА ТА ПОРІВНЯЛЬНОГО ПРАВознавства УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ К. В. ГОЛОВКО «СИСТЕМАТИЗАЦІЯ МУНІЦИПАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА: УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД»¹

У передмові до аналізованої монографії автор справедливо зауважує, що актуальність систематизації муніципального законодавства України є важливою для нормотворчості, для правозастосування, а також для правового просвітництва пересічних членів територіальних громад, наводячи відповідні приклади. У цілому слід погодитись з тим, як К.В. Головка обґрунтовує актуальність проведеного нею дослідження.

Актуальність тематики систематизації муніципального законодавства України полягає також і в тому, що, на жаль, в українській юридичній літературі питання такого упорядкування законодавства залишаються малодослідженими, навіть коли йдеться про законодавство у цілому (тобто не тільки фахівцями з конституційного та муніципального права, а також і фахівцями з теорії права). Багато вчених вбачають в цьому певну громадянську позицію, яка не дозволяє їм звертатись до тоталітарного минулого. Дійсно, в СРСР приділялось багато уваги дослідженням систематизації законодавства. Однак здебільшого вони не були ідеологізованими, а спрямовувались на підвищення ефективності розробки нових кодексів, інкорпораційних збірників законодавства тощо. Наразі суспільні відносини все більше ускладнюються, а тому нові напрацювання у сфері систематизації законодавства загалом та систематизації галузевого законодавства зокрема слід всіляко вітати.

К.В. Головка побудувала своє дослідження доволі традиційно. Вона почала з

теоретичних та методологічних проблем систематизації муніципального законодавства України (Розділ 1), після чого перейшла до проблем окремих форм його систематизації – інкорпорації та консолідації (Розділ 2), а також кодифікації (Розділ 3). Автор сформулювала низку цікавих висновків та пропозицій, які значно збагатили науку конституційного та муніципального права України, а також і теорію права.

Так, заслуговують на всіляку підтримку авторські узагальнення щодо відмінностей між формами систематизації законодавства та видами систематизації законодавства, ознаки окремих форм систематизації законодавства, які автор уточнила, а також сформульований К.В. Головка висновок щодо того, що далеко не усі підстави для виокремлення видів систематизації законодавства слід застосовувати до самої систематизації законодавства загалом, адже інколи вони стосуються лише окремої її форми або форм (наприклад, тільки інкорпорації, або тільки таких нормотворчих форм систематизації законодавства, як кодифікація та консолідація).

З погляду дослідження систематизації муніципального законодавства України вагомим внеском у доктрину юридичної науки є формулювання понять «систематизація муніципального законодавства України», «інкорпорація муніципального законодавства України», «консолідація муніципального законодавства України», «кодифікація муніципального законодавства України». Крім термінологічних проблем, автор приділила значну увагу формулюванню ознак кожної з форм систематизації муніципального законодавства України. Наприклад, щодо кодифікації муніципального законодавства

¹ Головка К.В. Систематизація муніципального законодавства: український досвід: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. 450 с.

України К.В. Головка зазначила, що «галузевими ознаками кодифікації муніципального законодавства України є: а) наявність як реальної можливості, так і практичної необхідності здійснення кодифікації муніципального законодавства України як на загальнодержавному, так і на місцевому рівнях; б) те, що до числа компетентних органів, які мають повноваження здійснювати кодифікацію муніципального законодавства України, належать як органи державної влади, так і органи місцевого самоврядування; в) те, що здійснення кодифікації муніципального законодавства України може відбуватись як в межах власної компетенції органів публічної влади, так і під час здійснення ними делегованих повноважень; г) можливість уміщення підсумків кодифікації муніципального законодавства України у нормативно-правові акти різних видів – кодекси, закони, статuti, рішення тощо; д) недоцільність проведення повної кодифікації муніципального законодавства України (навіть якщо розглядати поняття «законодавство» у вузькому розумінні, тобто винятково як сукупність законів); е) перспективність застосування бланкетної кодифікації актів муніципального законодавства України на місцевому рівні». Такий глибокий підхід до дослідження аналізованих явищ слід всіляко вітати.

Варто підкреслити, що автор не обмежилась застосуванням традиційних поглядів на систематизацію муніципального законодавства та на її форми, а застосувала найновіші напрацювання вчених у цій сфері. Вона веде мову про бланкетну кодифікацію муніципального законодавства України, про інтерпретаційну інкорпорацію муніципального законодавства України, про його дефінітивну інкорпорацію тощо.

Водночас деякі положення монографії викликають зауваження. Наприклад, доволі незначна увага приділена консолідації муніципального законодавства України. Автор аналізує консолідацію разом з інкорпорацією і приділяє останній значно більше уваги в межах як підрозділу 2.1., так і підрозділу 2.2. Водночас автор зазначає, що консолідація має значний потенціал для галузі муніципального законодавства України. У цьому вбачається певне протиріччя та база для подальших наукових пошуків. Однак це зауваження не впливає на загальну позитивну оцінку аналізованого монографічного дослідження.

Монографія К.В. Головка є актуальною, своєчасною, інноваційною, їй притаманний належний рівень наукової новизни. Слід підтримати наукові пошуки автора, підкреслити їхню високу практичну цінність та всіляко підтримати подальші дослідження в обраному напрямі.